

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. birželio 5 d.(*)

„Apeliacinis skundas – Valstybės pagalba – Mokestinio reikalavimo atsisakymas – Atleidimas nuo pelno mokesčio – ?statinio kapitalo padidinimas – Valstybės, veikiančios kaip apdairus privatus investuotojas rinkos ekonomikoje, elgesys – Kriterijai, leidžiantys atskirti valstybės, veikiančios kaip akcininkės, nuo valstybės, ?gyvendinančios viešosios valdžios ?galiojimus – Referencinio privataus investuotojo s?voka – Vienodo poži?rio principas – ?rodin?jimo pareiga“

Byloje C-124/10 P

d?l 2010 m. vasario 26 d. pagal Europos S?jungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsn? pateikto apeliacinio skundo

Europos Komisija, atstovaujama E. Gippini Fournier, B. Stromsky ir D. Grespan, nurodžiusi adres? dokumentams ?teikti Liuksemburge,

apeliant?,

palaikoma

Autorité de surveillance AELE, atstovaujamos X. Lewis ir B. Alterskjær,

?stojusios ? apeliacin? proces? šalies,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Électricité de France (EDF), ?steigtai Paryžiuje (Pranc?zija), atstovaujamai advokato M. Debroux,

ieškovei pirmojoje instancijoje,

Pranc?zijos Respublikai, atstovaujamai G. de Bergues ir J. Gstalter,

Iberdrola SA, ?steigtai Bilbao (Ispanija), atstovaujamai advokat? J. Ruiz Calzado ir É. Barbier de La Serre,

?stojusioms ? byl? šalims pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kur? sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegij? pirmininkai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot ir M. Safjan, teis?jai K. Schiemann, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, A. Arabadjiev (praneš?jas), D. Švábý ir M. Berger,

generalinis advokatas J. Mazák,

pos?džio sekretor? R. ?ere?, administrator?,

atsižvelg?s ? rašytin? proceso dal? ir ?vykus 2011 m. liepos 12 d. pos?džiui,

susipažin? su 2011 m. spalio 20 d. pos?dyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima š?

Sprendim?

1 Apeliaciniu skundu Europos Komisija prašo panaikinti 2009 m. gruodžio 15 d. Europos S?jungos Bendrojo Teismo (anks?iau ? Pirmosios instancijos teismas) sprendim? *EDF prieš Komisij?* (T-156/04, Rink. p. II-4503; toliau ? skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas panaikino 2003 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimo 2005/145/EB d?l Pranc?zijos suteiktos valstyb?s pagalbos bendrovei EDF, elektros energijos ir duj? gamybos sektoriui (OL L 49, 2005, p. 9; toliau – gin?ijamas sprendimas) 3 ir 4 straipsnius.

Teisinis pagrindas

2 Pranc?zijos Bendrojo mokes?i? kodekso 38 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Grynasis pelnas yra grynojo turto vert?s laikotarpio, kurio rezultatai yra vertinami nustatant mokes?io baz?, pradžioje ir pabaigoje skirtumas, sumažintas šiuo laikotarpiu atliktomis papildomomis ?plaukomis ir padidintas šiuo laikotarpiu valdytojo ar dalinink? atliktais atskaitymais. Grynojo turto vert? yra turto vert?s likutis, at?mus visus ?sipareigojimus tretiesiems asmenims, amortizacij? ir pagr?stus atid?jimus.“

3 1997 m. lapkri?io 10 d. ?statymo Nr. 97-1026 d?l neatid?liotin? fiskalini? ir finansini? priemoni? (JORF, 1997 m. lapkri?io 11 d., p. 16387) 4 straipsnio I ir II dalyse nurodyta:

„I. Pagrindinis elektros energijos tiekimo tinklas tampa *Électricité de France* [toliau ? EDF] nuosavybe nuo tada, kai jai suteikiama šio tinklo koncesija.

II. Taikant I [dalies] nuostatas, nuo 1997 m. sausio 1 d. suteikiant pagrindinio tiekimo tinklo koncesij?, [EDF] balanso pasyvuose esan?io perleisto turto nat?ra mainomoji vert?, apskai?iuota be atitinkam? perkainojimo skirtum?, priskiriama „kapitalo dotacijoms“.“

Gin?o aplinkyb?s

Bendras bylos kontekstas

4 EDF gamina, perduoda ir skirsto elektros energij? pirmiausia visoje Pranc?zijos teritorijoje. Visas EDF, ?steigtos 1946 m. balandžio 8 d. Pranc?zijos ?statymu Nr. 46-628 d?l elektros ir duj? nacionalizavimo (JORF, 1946 m. balandžio 9 d., p. 2651), 2002 m. priimant sprendim? prad?ti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatyt? proced?r?, kapitalas priklaus? valstybei.

5 ?statymo Nr. 46-628 36 straipsnyje ?tvirtintas principas, pagal kur? EDF perduodamos nacionalizuoto elektros sektoriaus koncesijos. 1958 m. ?vairios valstyb?s suteiktos elektros perdavimo koncesijos buvo sujungtos ? vien?, vadinam?j? „pagrindinio tiekimo tinkl?“ (toliau – PTT).

6 EDF prad?jus taikyti 1982 m. bendr?j? apskaitos plan?, kuriame buvo nustatytos specialios koncesijoms skirtos apskaitos nuostatos, nuo 1987 m. buvo siekiama atsižvelgti ? ypatingus suvaržymus, su kuriais turi susidurti koncesininkai, kuriems, vadovaujantis „vieš?j? paslaug? pastovumo principu“, tenka pareiga koncesijai pasibaigus gr?žinti suteikt? turt? geros b?kl?s.

7 Taikant min?t? bendr?j? apskaitos plan?, priimtas EDF skirtas apskaitos planas ir

patvirtintas 1986 m. gruodžio 21 d. ministerijos nutarimu (JORF, 1986 m. gruodžio 30 d., p. 15794).

8 Taikant šį apskaitos planą, PTT buvo įtrauktas į EDF aktyvų balansų eilutėje „Perduotos srities ilgalaikis materialusis turtas“ ir nuo 1987 m. iki 1996 m. buvo kaupiami specialieji atidėjimai perduotam ilgalaikiam turtui atnaujinti, kurie buvo skirti sudaryti koncesininkui galimybę pasibaigus koncesijai grąžinti suteiktąją institucijai neprikaištingos būklės turtą.

9 EDF patirtos atnaujinimo išlaidos buvo įtrauktos į balansų eilutėje „Koncesijos pagrindu valdomo turto mainomoji vertė“. Šioje eilutėje, taip pat pavadintoje ir „Perleidimo mokesčiai“, atspindėjo EDF skola Prancūzijai, susijusi su neatlygintinai perduoto turto atidavimu koncesijai pasibaigus.

10 1994 m. Prancūzijos audito rėmai nusprendė, kad PTT turto statusas apskaitoje, taigi ir minėtas apskaitos planas, yra netinkamas. Todėl Prancūzijos valstybė įsipareigojo patikslinti PTT turto statusą ir restruktūrizuoti EDF balansą.

11 1997 m. balandžio 8 d. pasirašytoje sutartyje „État-EDF 1997–2000“ buvo tvirtintas monetas skaitė ir finansinių santykių su valstybe normalizavimas, atsižvelgiant į 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L 27, 1997, p. 20; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 3) numatytą elektros rinkos atvėrimą. Būtent tokiomis aplinkybėmis buvo priimtas įstatymas Nr. 97-1026.

12 Prieš priimant šį įstatymą EDF balansas atrodė taip:

- aktyve nurodyta eilutė „Perduotos srities ilgalaikis materialusis turtas“, kurioje numatyta 285,7 milijardo FRF, iš kurių apie 90 milijardą FRF, priskirtą prie PTT,
- pasyve nurodyta eilutė „Atidėjimai“, kurioje numatyta apie 38,5 milijardo FRF dėl PTT, ir eilutė „Koncesijos turto mainomoji vertė“, kurioje atspindi išlaidos atliktiems atnaujinimo darbams. Šioje eilutėje numatyta 145,2 milijardo FRF, iš kurių 18,3 milijardo FRF, priskirtą prie PTT.

13 Taikant įstatymo Nr. 97-1026 4 straipsnį apie EDF balanso pertvarkymą EDF buvo pranešta 1997 m. gruodžio 22 d. Ekonomikos, finansų ir pramonės ministro, biudžeto valstybės sekretoriaus ir pramonės valstybės sekretoriaus raštu, o būtent jo 1 priedu. Mokestinis šio pertvarkymo pasekmės buvo nurodytos šio rašto 3 priede. Skundžiamo sprendimo 34 punkte Bendrasis Teismas pateikė tokių veiksmų, atliktų vykdant minėtą pertvarkymą, santrauką:

- pirma, PTT sudarantis 90,325 milijardo FRF vertės turtas buvo priskirtas prie „nuosavo turto“ ir taip prarado „koncesijos pagrindu valdomo turto“ statusą,
- antra, 38,521 milijardo FRF dydžio nepanaudoti atidėjimai PTT atnaujinti buvo apskaityti kaip nepaskirstytas pelnas, nurodytas pelno ir nuostolių ataskaitoje, iš jų 20,225 milijardo FRF priskiriamas prie kitų metų perkeltų nuostolių, kartu šių sąskaitų pripažįstant patikrinta ir 18,296 milijardo FRF likutis pervedant į rezervą. Nors šie priskyrimai nebuvo nurodyti pelno (nuostolio) ataskaitoje, jie buvo pripažinti apmokestinamomis pajamomis, kurioms taikomas 41,66 % tarifas pagal Bendrojo mokesčių kodekso 38 straipsnio 2 dalį,
- trečia, 14,119 milijardo FRF dydžio (iš bendros 18,345 milijardo FRF sumos) „Perleidimo mokesčiai“ buvo perkelti tiesiogiai į kapitalo dotacijų eilutę, nenurodant pelno (nuostolio) ataskaitoje, likutis perkeliama į vairias perkainojimo sąskaitas.

Administracin? proced?ra ir gin?ijamas sprendimas

14 2001 m. liepos 10 d. ir lapkri?io 27 d. raštais Komisija papraš? Pranc?zijos valdžios institucij? pateikti tam tikr? informacij? apie bendrovei EDF skirtas ?vairias priemones, kurios gali b?ti laikomos valstyb?s pagalba.

15 V?liau Komisija ir Pranc?zijos valdžios institucijos pasikeit? raštais, tarp kuri? buvo Pranc?zijos valdžios institucij? Komisijai adresuotas 2002 m. balandžio 9 d. raštas, prie kurio buvo prid?tas Ekonomikos, finans? ir pramon?s ministerijos Vyriausiosios mokes?i? valdybos pareiškimas be datos, kuriame, be kita ko, nurodyta:

„Su PTT susij? perleidimo mokes?iai yra neteis?tas ?siskolinimas, kur? priskyrus prie kapitalo l?š?, jis buvo nepagr?stai atleistas nuo mokes?io.

Šie atid?jimai buvo ?traukti ? kapital? j? neapmokestinant, nes PTT nepriklauso koncesijos mokes?i? ir apskaitos sistemai. Kadangi PTT sudar? nuosavas turtas, EDF netur?jo jokios skolos valstybei už jos turto sugr?žinim?, tod?l atitinkamos eilut?je „Perleidimo mokes?iai“ nurodytos sumos buvo ne realus pasyvas, bet neapmok?tas mokes?i? rezervas. Tokiomis aplinkyb?mis šios l?šos, prieš jas priskiriant prie kapitalo l?š?, tur?jo b?ti iš ?mon?s pasyv?, kuriems buvo neteisingai priskirtos, perkeltos ? grynojo kapitalo s?skait?, ir taip padidinti grynieji aktyvai, apmokestinami pagal min?t? 38 straipsnio [2 dal?].

Taip suteikta mokes?i? lengvata gali sudaryti 5,88 [milijardus FRF] ($14,119 \times 41,66 \%$) [t. y. 888,89 milijonus eur? remiantis Komisijos taikytu 1997 m. gruodžio 22 d. galiojusi? FRF ir euro keitimo kursu].“

16 2002 m. spalio 16 d. raštu, paskelbtu 2002 m. lapkri?io 16 d. *Europos Bendrij? oficialiajame leidinyje* (OL C 280, p. 8), Komisija praneš? Pranc?zijos valdžios institucijoms apie tris sujungtus sprendimus d?l EDF. Konkre?iai kalbant, remdamasi EB 88 straipsnio 2 dalimi, Komisija prad?jo oficiali? tyrimo proced?r? d?l lengvatos, kuri? l?m? tai, kad EDF nesumok?jo pelno mokes?io už dal? iš neapmokestint? atid?jim?, skirt? PTT atnaujinti.

17 V?liau Pranc?zijos valdžios institucijos ir Komisija pasikeit? dviem naujais raštais, tarp kuri? buvo 2002 m. gruodžio 9 d. Pranc?zijos valdžios institucij? Komisijai adresuotas raštas, kuriame, be kito ko, nurodyta:

„2. 1997 m. apskaitos reform? galima laikyti papildoma kapitalo dotacija, kuri? sudaro suma, gauta d?l dalinio atleidimo nuo mokes?io, kurio tikslas taip pat buvo pakoreguoti tr?kstam? kapital?.

<...>

PTT perleidimo mokes?iai jau iki 1997 m. buvo laikomi nuosavu kvaziturtu d?l ypatingos situacijos, kuri? lemia dvejopas valstyb?s statusas EDF atžvilgiu: koncesij? suteikianti institucija ir savinink?. Esant šioms s?lygoms, buvo galima numanyti, kad perleidimo mokes?iai n?ra tikra EDF skola valstybei.

Tod?l pertvarkant balans? 1997 m., kuriame dalyvavo ekonomikos, finans? ir pramon?s ministras ir biudžeto bei pramon?s valstyb?s sekretoriai, EDF ir valstyb? siek? nuosav? kvaziturt? priskirti kapitalui, neapmokestinant jo pelno mokes?iu.

Atsižvelgiant ? tai buvo nuspr?sta, kad veiksmingiau ir neutraliau b?t?, jei viešosios valdžios institucijos perleidimo mokes?ius tiesiogiai priskirt? nuosavam turtui j? bendrai sumai užuot

atlikusios lygiavert? operacij?:

- priskiriant kapitalui gryn?j? sum? po pelno mokes?io sumok?jimo,
- reikalaujant iš EDF sumok?ti gryn?j? aktyv? pasikeitim? atitinkant? mokes?,
- suteikiant papildom? kapitalo dotacij?, lygi? sumok?to mokes?io dydžiui.

Tokia papildoma dotacija buvo pateisinama EDF 1997 m. pateiktomis pelningumo perspektyvomis, kurios, beje, buvo sukonkretintos paskesniais metais. Esant panašioms aplinkyb?ms privatus investuotojas rinkos ekonomikoje b?t? atlik?s tok? ?naš? ? kapital?.

Be to, galima priminti, kad apskaitos duomen? pataisymas atnaujinant PTT buvo atliktas <...> taip pat siekiant, kad balanso strukt?ra labiau atitikt? panaši? pramon?s sektori? ?mones.“

18 2003 m. gruodžio 16 d. Komisija pri?m? gin?ijam? sprendim?.

19 Šio sprendimo 3 straipsnyje numatyta:

„1997 m. EDF pelno mokes?io nemok?jimas nuo dalies PTT atnaujinti skirt? atid?jim?, sudaryt? iš nesumok?t? mokes?i? ir sudaran?i? 14,119 milijardo (FRF) perleidimo mokes?i?, perklasifikuot? ? kapitalo dotacijas, yra valstyb?s pagalba, nesuderinama su bendr?ja rinka.

Nesumok?jus ?mon?s pelno mokes?io, pagalbos dalis yra 888,89 milijono eur?.“

20 Min?to sprendimo 4 straipsnyje, be kita ko, numatyta:

„Pranc?zija imasi vis? reikaling? priemoni?, kad iš EDF išieškot? 3 straipsnyje minim? ?monei neteis?tai suteikt? pagalb?.“

21 Kalbant apie mokes?i? lengvatas, kuriomis EDF pasinaudojo 1997 m., Komisija to paties sprendimo motyvuojamoje dalyje, be kita, ko nurod?:

„88. Ekonomikos ministro laiške, kuriame nustatomos EDF balanso pertvarkymo mokestin?s pasekm?s, nurodoma, kad PTT atnaujinti skirtiems nepanaudotiems atid?jimams Pranc?zijos valdžios institucijos pritaik? 1997 m. galiojusi? 41,66 % pelno mokes?io norm?.

89. O pagal ?statymo Nr. 97-1026 <...> 4 straipsn? dalis ši? atid?jim?, sudaran?i? perleidimo mokes?ius, už 14,119 milijardo FRF sum?, už kuri? jau buvo atlikti atnaujinimo darbai, perkelti ? kapitalo dotacijas, nepritaikius ?mon?s pelno mokes?io. <...> Vyriausiosios mokes?i? valdybos 2002 m. balandžio 9 d. pareiškime Komisijai Pranc?zijos valdžios institucijos nurodo, kad <...> „šitaip suteikta mokes?i? lengvata (EDF suteikta 1997 m.) gali b?ti ?vertinta 5,88 milijardo FRF (14,119 x 41,66 %)“ arba 888,89 milijono eur? <...>.

<...>

91. Komisija mano, kad perleidimo mokes?iams tuo pa?iu metu tur?jo b?ti taikoma tokia pati mokes?i? norma kaip ir kitiems atid?jimams, sudarytiems iš nesumok?t? mokes?i?. Tai reiškia, kad 14,119 milijardo FRF perleidimo mokes?i? tur?jo b?ti prid?ta prie 38,5 milijardo FRF dar nepanaudot? atid?jim? ir apmokestinta pagal 41,66 % mokes?i? norm?, Pranc?zijos valdžios institucij? taikyt? tuo metu, kai buvo pertvarkomas EDF balansas. Tod?l nesumok?jusi viso ?mon?s pelno mokes?io po ?mon?s balanso pertvarkymo, EDF sutaup? 888,89 milijono eur?.

<...>

95. Be to, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad 1997 m. apskaitos reformą galima laikyti papildoma kapitalo dotacija, kuri sudaro suma, gauta dėl dalinio atleidimo nuo mokesčių. Todėl tai būtų investicija, o ne pagalba. <...>

96. Komisija gali tik atmesti šiuos argumentus, primindama, kad privataus investuotojo principas gali būti reikšmingas tik vykdamas veiklą, o ne reguliavimo galiojimus. Valstybės institucija kaip argumentas, pagrindžiančio jos nuožiora skiriamą pagalbą, negali naudoti galimo ekonominio pelno, kurį gautų bendama kompanijos savininkai, nes jai suteiktos tos pačios kompanijos mokesčių priežiūros teisės.

97. Iš tiesų, jei valstybės narė gali ne tik vykdyti viešosios valdžios funkcijas, bet ir veikti kaip akcininkas, ji turi atskirti vykdančios viešosios valdžios ir akcininkų funkcijas. Suteikus teisę valstybės narėms naudotis viešosios valdžios galiojimais investuojant kompanijas, veikiančias konkurencijai atvirose rinkose, tai reikštų, kad nepaisoma Bendrijos taisyklių dėl valstybės pagalbos. Be to, net jei pagal 295 straipsnį Sutartis yra nešališka nuosavybės požiriu, valstybės kompanijos turi būti taikomos tos pačios taisyklės kaip ir privačios kompanijos. Taigi, jei valstybė, naudodamasi išimtinėmis viešosios valdžios teisėmis, suteiktą privilegiją kompanijoms bendama jai akcininkai, tai reikštų, kad viešosioms ir privačioms kompanijoms netaikomos vienodos sąlygos.“

22 Skundžiamo sprendimo 51 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad, atsižvelgiant į taikant ginčijamo sprendimo 4 straipsnį apskaičiuotas palūkanas, bendra suma, kuri reikia susigrąžinti iš EDF, sudarė 1,217 milijardo eurų ir kad EDF grąžino šią sumą Prancūzijai.

Procesas bylų pirmąja instancija nagrinėjant iame teisme ir skundžiamas sprendimas

23 Pareiškimu, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2004 m. balandžio 27 d., EDF pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo 3 ir 4 straipsnių panaikinimo.

24 Pareiškimu, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2004 m. rugpjūčio 17 d., Prancūzijos Respublika pateikė prašymą leisti stoti į bylą palaikyti EDF reikalavimus. 2004 m. rugsėjo 20 d. nutartimi Pirmosios instancijos teismo trečiosios kolegijos pirmininkas patenkino šį prašymą.

25 2008 m. kovo 3 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje užregistruotu pareiškimu *Iberdrola SA* (toliau – *Iberdrola*) pateikė prašymą leisti stoti į bylą Komisijos reikalavimams palaikyti. Nors prašymas leisti stoti į bylą buvo pateiktas praėjus Bendrojo Teismo procedūros reglamento 115 straipsnio 1 dalyje numatytam šešių savaičių terminui, 2008 m. birželio 5 d. nutartimi *Iberdrola* buvo leista per žodinį proceso dalį pateikti savo pastabas palaikant Komisijos reikalavimus.

26 Grąsdama savo ieškinį EDF nurodė tris pagrindinius ieškinio pagrindus ir du papildomus.

27 Teismas nagrinėjo tik pagrindinį pirmąjį pagrindą ir antrojo pagrindo pirmąsias tris dalis. Skundžiamu sprendimu jis atmetė pirmąjį pagrindą ir antrojo pagrindo pirmąsias dvi dalis. Tačiau Teismas pripažino antrojo pagrindo trečią dalį pagręsta ir panaikino ginčijamo sprendimo 3 ir 4 straipsnius.

28 Šia trečiąja savo ieškinio antrojo pagrindo dalimi EDF tvirtina, kad nagrinėjamos priemonės turėjo būti kvalifikuojamos kaip kapitalo dotacija ir nagrinėjamos atsižvelgiant į bendrą Prancūzijos valstybės ir EDF finansinių santykių aiškinimo kontekstą. Taikydama šias priemones ši valstybė veikė kaip apdairus privatus investuotojas rinkos ekonomikoje, o tai patikrinti turėjo Komisija taikydama privataus investuotojo kriterijus.

29 Prancūzijos Respublika įstojo į bylą EDF reikalavimams, susijusiems su minėta trečiąja dalimi, palaikyti. *Iberdrola* įstojo į bylą Komisijos reikalavimams, susijusiems su ta pačia dalimi, palaikyti.

30 Skundžiamo sprendimo 233–237 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad, siekiant nustatyti, ar Komisija privalo išnagrinėti Prancūzijos valstybės dalyvavimą valdant EDF kapitalą remiantis privataus investuotojo kriterijumi, reikia nustatyti, ar toks dalyvavimas, atsižvelgiant į jo pobūdį, objektą ir siekiamą tikslą, nėra investicija, kurią gyvendintų privatus investuotojas, ir todėl buvo atlikta šios valstybės kaip tokio subjekto, veikiančio kaip ir privatus investuotojas, arba ar tai yra valstybės, kaip viešosios valdžios subjekto, dalyvavimas ir todėl jam minėtas kriterijus nebūtų taikomas. Bendrasis Teismas nusprendė, kad reikia išnagrinėti priemonę ne vien atsižvelgiant į jos formą, o rėmimosi įstatymu dar nepakanka norint atmesti galimybę, kad valstybės dalyvavimu įmonės kapitale siekiama ekonominių tikslų, kurių taip pat galėtų siekti privatus investuotojas.

31 Šio sprendimo 240–242 punktuose Bendrasis Teismas priminė, kad 14,119 milijardo FRF dydžio „perleidimo mokesčiai“ buvo perkelti tiesiogiai į kapitalo dotacijų eilutę, nenurodant pelno (nuostolio) ataskaitoje. Jis pažymėjo, kad Komisija manė, jog tik neapmokestinimas šiais mokesčiais prieš padarant kapitalo dotaciją yra valstybės pagalba, nes visos šalys sutiko, kad 14,119 milijardo FRF dydžio suma turėjo būti apmokestinta prieš ją traukiant į eilutę „Kapitalo dotacijos“.

32 Minuto sprendimo 243–245 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad nagrinėjama priemonė, kurios tikslas yra pertvarkyti EDF balansą ir padidinti jos nuosavą turtą, savaime yra ne mokesčių, bet apskaitos nuostatos, turinčios mokestinį pasekmę. Tačiau jis pripažino, kad Komisija nagrinėjo tik šios priemonės mokesčines pasekmes, ir patikslino, kad dėl jos nustatytos naudos mokesčio pobūdžio ji neprivalo atsižvelgti nei į kapitalo padidinimą, nei į privataus investuotojo kriterijus, nes atsisakydama nagrinėjamo mokesčio reikalavimo valstybė pasinaudojo savo viešosios valdžios galiomis.

33 To paties sprendimo 247–250 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad, atsižvelgiant į nagrinėjama priemone siekiamą EDF kapitalo restruktūrizavimo tikslą, vien aplinkybė, kad ginijamas reikalavimas yra mokesčio pobūdžio, nesuteikė Komisijai teisės atsisakyti taikyti privataus investuotojo kriterijus. Jo teigimu, Komisija, vertindama, ar panašiomis aplinkybėmis privatus investuotojas būtų investavęs panašią sumą į EDF kapitalą, privalėjo patikrinti nagrinėjamos investicijos ekonominį pagrįstumą. Iš tiesų tokia pareiga tenka Komisijai, neatsižvelgiant į valstybės veiksmų formą padidinant kapitalą.

34 Skundžiamo sprendimo 251 ir 252 punktuose Bendrasis Teismas patikslino, kad negalima atmesti galimybės, jog nagrinėjama pasirinkta investicijos forma lemtų kapitalo sukaupti išlaidų ir investicijos rentabilumo skirtumus, dėl kurių būtų galima daryti išvadą, jog privatus investuotojas nebūtų atlikęs tokios investicijos. Vis dėlto tam reikalingas ekonominis vertinimas, taikant privataus investuotojo kriteriją. Bendrojo Teismo nuomone, tokia analizė būtų buvusi pagrįsta, nes, pirma, kapitalą galima padidinti traukiant į jį įmonės įsiskolinimą privačiam akcininkui ir, antra, pirmąsį įstatymu šiuo tikslu galima pripažinti būtina pasekmę to, kad pačios su EDF kapitalu susijusios taisyklės tvirtintos įstatyme.

35 Todėl šio sprendimo 253 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad, atsižvelgiant į būtinybę vertinti ginčijamos priemonės kontekstą, Komisija negalėjo nagrinėti tik šio mokestinio pasekmės, kartu neanalizuodama argumentą, kad mokestinio reikalavimo atsisakymas, atliekant EDF balanso pertvarkymą ir kapitalo didinimą, galėjo būti pripažintas kaip atitinkantis privataus investuotojo kriteriją.

36 Be to, minėto sprendimo 254-259 punktuose Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentą, kad privataus investuotojo kriterijaus negalima taikyti, nes šioje byloje Prancūzijos valstybė vykdo viešosios valdžios įgaliojimus, kai atsisakė mokestinio reikalavimo priimdama įstatymą. Šiuo aspektu jis nurodė, kad šioje byloje valstybė, kaip viešosios valdžios subjektas, neturi pareigos ir nereikia vertinti tam tikrų dėl valstybės, kaip viešosios valdžios subjekto, įsipareigojimų atsirandančių išlaidų.

37 To paties sprendimo 260-263 punktuose Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentą, kad privataus investuotojo kriterijaus negalima taikyti mokestinio reikalavimą paverčiant kapitalu, nes privatus investuotojas galėtų turėti ne tokį reikalavimą įmonei, o tik civilinio arba komercinio pobūdžio reikalavimą. Tačiau, Bendrojo Teismo teigimu, privataus investuotojo kriterijaus tikslas yra patikrinti, ar, nepaisant to, kad valstybė gali imtis privačiam investuotojui neprieinamų priemonių, jis tokiomis pačiomis aplinkybomis būtų pirmąsį panašų investicinį sprendimą. Todėl nėra svarbus reikalavimo pobūdis ir aplinkybės, kad privatus investuotojas negali turėti mokestinio reikalavimo teisių.

38 Skundžiamo sprendimo 264-277 punktuose Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentą, kad privatus investuotojas panašioje situacijoje turėtų sumokėti mokesčius, o tai reikštų jam didesnes išlaidas, nes norėdamas skirti 100 eurų privatus investuotojas iš tiesų turėtų sukaupti 141,66 euro.

39 Šiuo aspektu Bendrasis Teismas visų pirma pažymėjo, kad EDF ir Prancūzijos Respublika tvirtino, o Komisija pati taip manė šio sprendimo 16 punkte minėto sprendimo pradėti oficialų tyrimo procedūrą 51 dalyje, kad pagal Prancūzijos mokesčių teisės aktyvų pasikeitimą vykdžius kapitalo padidinimą, traukiant bendrovės turimą įsiskolinimą bendrovės akcininkui, nereikia atsižvelgti skaičiuojant pelno mokestį, todėl pagal šio nuostatą toks įsiskolinimo pavertimas kapitalu nėra apmokestinamas nuo šio įsiskolinimo sumos.

40 Antra, Bendrasis Teismas manė, kad Komisijos argumentas prieštarauja ginčijamame sprendime jos nustatytai lengvatai, nes šiuo argumentu nagrinėjamos visos išlaidos, tenkančios privačiam investuotojui, investuojančiam 14,119 milijardo FRF, nors šios sumos perleidimo mokesčių persikirstymo Komisija nepripažino kaip valstybės pagalbos.

41 Trečia, Bendrasis Teismas Komisijos argumentą traktavo kaip nenuoseklų, nes ji pripažino, kad būtų vertinusi papildomą 5,88 milijardo FRF dydžio kapitalo dotaciją (ši sumą Bendrasis Teismas klaidingai nurodė kaip esančią 5,6 milijardo FRF dydžio), jei EDF būtų sumokėjusi šią sumą kaip mokestį, o vėliau Prancūzijos Respublika jai vėl būtų pervedusi tą pačią sumą, nes tik

tokiu atveju šiai valstybei ir privačiam investuotojui tenkančias išlaidas būtų galima palyginti. Bendrasis Teismas manė, kad esant tokiai situacijai išlaidos minėtai valstybei būtų tokios patios, o EDF gauta suma būtų tokia pati, kaip ir ta, kurią ji gavo taikant ginčijamą priemonę.

42 Ketvirta, Bendrasis Teismas manė, kad, darant prielaidą, jog privatus investuotojas turėtų iš tikrųjų sumokėti mokesčius, kapitalo dotacijos, traukiant skoliną reikalavimą, išlaidos jai būtų 5,88 milijardo FRF, todėl šiuo atveju yra identiškos Prancūzijos valstybės išlaidoms. Be to, patikrinti galimą išlaidų skirtumą galima tik taikant privataus investuotojo kriterijų.

43 Penkta, Bendrasis Teismas nurodė, kad net jei 14,119 milijardo FRF siekiantys kapitalo restruktūrizavimo išlaidos valstybei būtų 0 FRF, o privačiam investuotojui – 5,88 milijardo FRF, šis išlaidų skirtumas bet kuriuo atveju neužkirstų kelio taikyti privataus investuotojo kriterijaus.

44 Skundžiamo sprendimo 283 punkte Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentą, kad leidus taikyti privataus investuotojo kriterijų galėtų būti teisintas bet koks valstybių narių nustatytas atleidimas nuo mokesčių. Šiuo aspektu Bendrasis Teismas, pirma, priminė, kad šiuo atveju nagrinjamas ne paprastas žmonei suteiktas atleidimas nuo mokesčių, bet mokesčio reikalavimo atsisakymas didinant kapitalą žmonėje, kurios vienintelė akcininkė yra valstybė, ir, antra, kad negalima iš anksto nuspėti šio kriterijaus taikymo rezultato, antraip jis būtų visiškai nenaudingas.

Procesas Teisingumo Teisme

45 Pareiškimu, kuris Teisingumo Teismo kanceliarijoje gautas 2010 m. liepos 29 d., *Autorité de surveillance AELE* paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimus.

46 2010 m. rugsėjo 2 d. nutartimi Teisingumo Teismo pirmininkas patenkino šį prašymą.

Šalių reikalavimai

47 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek juo panaikinti ginčijamo sprendimo 3 ir 4 straipsniai ir nurodyta Komisijai padengti savo ir EDF bylinėjimosi išlaidas,
- atmesti EDF pirmoje instancijoje pateiktą antrojo ieškinio pagrindo trečią dalį,
- grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis ją išnagrinėtų iš naujo, ir
- atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimą.

48 *Autorité de surveillance AELE* Teisingumo Teismo prašo:

- patenkinti apeliacinį skundą ir panaikinti skundžiamą sprendimą,
- grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

49 *Iberdrola* Teisingumo Teismo prašo:

- patenkinti apeliacinį skundą ir panaikinti skundžiamą sprendimą,
- atmesti EDF pateiktą antrojo ieškinio pagrindo trečiąją dalį,
- grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir

– priteisti iš EDF bylinėjimosi išlaidas, įskaitant nurodytas *Iberdrola*.

50 EDF ir Prancūzijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

D?I apeliacinio skundo

51 Grėsdama savo apeliacinį skundą Komisija nurodo du pagrindus, susijusius su, pirma, faktinių aplinkybių iškreipimu ir, antra, teisės klaida aiškinant EB 87 straipsnį, būtent nustatant apdairaus privataus investuotojo rinkos ekonomikoje kriterijaus taikymo sritį ir turinį.

52 Iš pradžių reikia nagrinėti antrąjį apeliacinio skundo pagrindą.

D?I antrojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės klaida aiškinant EB 87 straipsnį

53 Antrasis apeliacinio skundo pagrindas padalintas į keturias dalis, kurias visas reikia išnagrinėti.

Šalių argumentai

54 Antrojo pagrindo pirma dalimi Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes rėmėsi Prancūzijos valstybės siekiamu tikslu, siekdamas nustatyti, ar ji veikia kaip akcininkė, ar kaip viešosios valdžios subjektas. Iš tiesų EB 87 straipsnio 1 dalyje valstybės intervencija nediferencijuojama pagal ją siekiamus tikslus.

55 Komisija tvirtina, kad minėtos valstybės narės siekiu grindžiamas kriterijus neleidžia nustatyti skirtumų tarp valstybės akcininkės ir valstybės, veikiančios kaip viešosios valdžios subjektas, įsikišimo. Šios institucijos teigimu, šis kriterijus yra subjektyvus ir sudaro sąlygas manipuliacijoms.

56 Antrojo apeliacinio skundo pagrindo antra dalimi Komisija visų pirma mano, kad Bendrasis Teismas nesiekė nustatyti, ar Prancūzijos valstybės elgesys buvo panašus į privataus investuotojo elgesį, nes jis nagrinėjo ne įstatyme Nr. 97-1026 numatytą „trumpąjį planą“, bet „ilgąjį planą“, kurį sudaro visų pirma grynojo mokesčio sumos perkėlimas į eilutę „Kapitalo dotacijos“, vėliau į reikalavimas, kad EDF sumokėtų grynąjį aktyvų pasikeitimą atitinkant mokesčius, ir galiausiai papildomos kapitalo dotacijos, atitinkančios minėto mokesčio sumą, vykdymas.

57 Komisijos teigimu, vieno ar kito šio proceso pasirinkimas nėra nereikšmingas, nes taikant „ilgąjį planą“ būtų užtikrintas valstybės biudžeto skaidrumas, o esant šiuo atveju taikytinam „trumpajam planui“, naudojamiems ištekliams nebūtų taikoma jokia biudžetinė drausmė. Todėl nebuvo paisyta lygybės mokesčių atžvilgiu principo, nes EDF buvo taikoma išskirtinė tvarka, neužtikrinanti jokio skaidrumo.

58 Antra, Komisija kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis neatsižvelgė į būtinybę apibrėžti referencinį privatą investuotoją, nors teismų praktikoje numatyta būtinybė apibrėžti realų, rinkos ekonomikoje esantį, palyginimo objektą. Šios institucijos nuomone, Teisingumo Teismas prieš privataus investuotojo kriterijaus taikymo srities nepriskiria situacijų, kai nėra jokio realaus ženklo subjekto, su kuriuo būtų galima palyginti valstybės elgesį.

59 Trečia, Komisija mano, kad Prancūzijos valstybės elgesys negalėjo būti taikomas privačiam investuotojui, nes jis privalėjo mokėti pelno mokestį ir negalėjo jo pakeisti į kapitalą. Tik valstybė, kaip mokesčių valdžios subjektas, dar galėjo disponuoti nagrinėjama suma. Privataus investuotojo kriterijumi siekiama patikrinti, ar privati investicija galėjo būti atlikta esant panašioms sąlygoms.

60 Ketvirta, Komisija mano, kad Bendrojo Teismo taikytu privataus investuotojo kriterijumi siekiama išnagrinėti visus valstybės veiksmus pelningumo aspektu, o tai suteikia valstybės žmonėms naudos dėl jų, kaip savininkų, statuso.

61 Antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečioji dalimi Komisija tvirtina, kad dėl atsižvelgimo tik į šį pelningumo aspektą ir į galimybę valstybei naudotis savo, kaip viešosios valdžios subjekto, privilegijomis Bendrojo Teismo atlikta analizė pažeidžiamas vienodo požiūrio į valstybės ir privačias žemes principas, sukeliama konkurencijos iškreipimai, draudžiami EB 295 ir 87 straipsniais, ir prieštaraujama tikslui, kurio siekiama privataus investuotojo kriterijumi. Iš tiesų šis kriterijus taptų priemoniu, kurią negalėtų imtis privatus investuotojas, nekvalifikavimo, kaip valstybės pagalbos pagrindu.

62 Antrojo apeliacinio skundo pagrindo ketvirta dalimi Komisija visų pirma tvirtina, kad Bendrasis Teismas pažeidė taisyklę, susijusias su rodinėjimo naštos perkėlimu. Jos teigimu, jei gyvendintos visos sąlygos, kurių reikia, kad būtų konstatuota valstybės pagalba, valstybė narė, kuri remiasi išimtimi, susijusia su privataus investuotojo kriterijumi, turi rodyti, kad vykdytos šios išimties taikymo sąlygos.

63 Neginėjama, kad Prancūzijos valdžios institucijos vykstant administracinei procedūrai tik nurodė pelningumo perspektyvas, tačiau nebuvo pateikta jokia informacija, pagrindžianti jų teiginius. Be to, iš jokios bylos medžiagos aplinkybės nematyti, kad Prancūzijos valstybė numatė galimą pelną dėl atleidimo nuo ginėjamo mokesčio. Esant šioms sąlygoms, Komisija mano, kad neprivalėjo išnagrinėti nurodyto atleidimo nuo mokesčio taikant minėtą kriterijų.

64 Antra, Komisija primena, kad sprendimo valstybės pagalbos srityje teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į informaciją, kuria ji galėjo disponuoti priimdama šį sprendimą. Tačiau, atsižvelgiant į minėtą aplinkybę, matyti, kad Komisija tuo momentu nedisponavo jokia informacija, kuri patvirtintų privataus investuotojo kriterijaus svarbą.

65 *Iberdrola* pakartoja Komisijos argumentus ir priduria, kad, kalbant apie antrojo apeliacinio skundo pirmą dalį, Bendrasis Teismas, svarbiausiu reikšmę suteikęs valstybės siekiamam tikslui, ignoravo skirtumus tarp valstybės akcininkų ir valstybės, veikiančios kaip viešosios valdžios subjektas. Todėl privačiam ūkio subjektui ir valstybei prienamą priemonių nelygybė yra galimos siekiamų tikslų konvergencijos pagrindas.

66 *Iberdrola* patikslina, kad joks privatus ūkio subjektas neturi privilegijomis nustatyti apmokestinimo mokesčių sąlygų, ir mano: kadangi ekonominė veikla sudaro prekių ar paslaugų pasiūlą atitinkamoje rinkoje, privilegijomis mokesčių srityje vykdomas nėra tokios veiklos dalis. *Iberdrola* priduria, kad draudimas valstybei naudotis privilegijomis mokesčių srityje suteikiant pranašumą valstybės žmonėms nesukelia jokios diskriminacijos, nes valstybė visada gali atlikti panašų kapitalą.

67 Kalbant apie antrojo apeliacinio skundo pagrindo antrąją dalį, *Iberdrola* patikslino, kad nors Prancūzijos valstybė surinko mokestį ir jį traukė į biudžetą, nėra akivaizdu, kad EDF kapitalas papildytas ginėjamos sumos našu, nes procedūra, kontrolė ir arbitražas, numatyti sprendimui dėl tokio našo gyvendinti, buvo skirtingi, nei atleidžiant nuo nagrinėjamo mokesčio.

68 Kalbant apie antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečiąją dalį, *Iberdrola* tvirtina, kad akcininko veiklos ir veiklos, priskirtinos valstybės, kaip viešosios valdžios subjekto, įgaliojimams, atskyrimu siekiama užkirsti kelią interesų konfliktui ir užtikrinti vienodas šio subjekto galimybes. Bendrojo Teismo taikyta logika leistų valstybėms naršyti naudoti jų įgaliojimus tam, kad valstybės žmonės būtų atleistos nuo tam tikrų pareigų, kurios tenka privatiems šio subjektams.

69 *Autorité de surveillance AELE* pakartoja Komisijos ir *Iberdrola* argumentus. Kalbant apie antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmąją dalį, ji mano, kad net jei valstybės siekiai galėtų būti tiksliai nustatyti, jie juos nereikėtų atsižvelgti. Remiantis objektyviais ir patikrinamais kriterijais, reikia nustatyti, ar valstybė veikia kaip viešosios valdžios subjektas, ar kaip privatus investuotojas.

70 *Autorité de surveillance AELE* pažymi, kad valstybė renka mokesčius įgyvendindama viešąją valdžią, ir ji mano, kad todėl nuo mokestinių reikalavimų atsisakoma remiantis tuo pačiu pagrindu. Todėl valstybės elgesys neturėtų būti lyginamas su privataus investuotojo elgesiu.

71 Kalbant apie antrojo apeliacinio skundo pagrindo antrąją dalį *Autorité de surveillance AELE* pažymi, kad EDF skola Prancūzijos valstybei buvo ne komercinė ar sutartinė, bet mokestinė. Šios institucijos teigimu, Bendrasis Teismas, užuot lyginęs sulyginę subjektyvą Prancūzijos valstybės elgesį su hipotetinio privataus investuotojo elgesiu, privalėjo lyginti faktinį šios valstybės elgesį ne su kreditoriaus, bet su rinkoje esančio investuotojo elgesiu.

72 *Autorité de surveillance AELE* patikslina, kad finansų krizė rodo, jog esant tokio pobūdžio situacijoms reikia taikyti aiškų ir lengvai įgyvendinamą kriterijų, grindžiamą objektyviais elementais, kurie gali būti teisminės kontrolės objektas. Tačiau Bendrojo Teismo požiūris neatitinka šio reikalavimo.

73 Kalbant apie antrojo apeliacinio skundo pagrindo ketvirtąją dalį, *Autorité de surveillance AELE* pažymi, kad dėl Bendrojo Teismo taikyto rodinėjimo naštos perkėlimo institucijos, atsakingos už valstybės pagalbos kontrolę, atsiduria sunkioje padėtyje, nes jos savo sprendimus gali priimti tik vadovaudamosi disponuojama informacija. Komisija negalėjo taikyti privataus investuotojo kriterijaus savo iniciatyva.

74 EDF ir Prancūzijos Respublika prašo atmesti antrąją apeliacinio skundo pagrindą. Konkrečiai kalbant, EDF ir Prancūzijos Respublikos teigimu, Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad šiuo atveju privataus investuotojo kriterijus turėjo būti taikomas ir kad iš karto atmetusi šį kriterijų Komisija pažeidė jai tenkančias procesines pareigas.

Teisingumo Teismo vertinimas

75 Komisija, *Autorité de surveillance AELE* ir *Iberdrola* Bendrąjį Teismą iš esmės kaltina tuo, kad galimybė nagrinėjant atvejus taikyti privataus investuotojo kriterijų jis nagrinėjo, pirma, atsižvelgdamas į Prancūzijos valstybės siekiamą tikslą jai priimančiam ginčijamą priemonę; antra, painiodamas valstybės akcininkų ir valstybės, įgyvendinančios savo įgaliojimus mokesčių srityje, vaidmenį; trečia, pažeisdamas vienodo požiūrio į valstybės ir privačias žmonių principą ir, ketvirta, pažeisdamas taisyklės dėl rodinėjimo naštos perkėlimo.

76 Iš teismų praktikos matyti, kad iš valstybės išteklių suteikta priemonė, dėl kurios žmonės, kuriai ši priemonė taikoma, atsiduria palankesnėje finansinėje padėtyje nei jos konkurentai ir kuri dėl šios priežasties iškraipo ar gali iškreipti konkurenciją ir daro tokį prekybai tarp valstybių narių, neturėtų *a priori* išvengti kvalifikavimo kaip „pagalbos“, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnį, dėl minėtų valstybės siekiamą tikslą (šiuo klausimu žr. 1999 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-6/97, Rink. p. I-2981, 15 punktą; 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*

, C-156/98, Rink. p. I-6857, 25 punkt? ir jame nurodyt? teismo praktik? ir 2011 m. birželio 9 d. Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. prieš Komisij?*, C-71/09 P, C-73/09 P ir C-76/09 P, Rink. p. I-4727, 94 punkt? ir jame nurodyt? teism? praktik?).

77 Šios nuostatos 1 dalyje valstyb?s priemon?s neskirstomos pagal j? priežastis ar tikslus, o apibr?žiamos pagal poveik? (min?to Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. prieš Komisij?* 94 punkt? ir jame nurodyta teism? praktika).

78 Ta?iau iš nusistov?jusios teism? praktikos taip pat matyti, kad s?lygos, kurias turi atitikti priemon?, kad b?t? priskiriama s?vokai „pagalba“, kaip ji suprantama pagal EB 87 straipsn?, n?ra ?vykdomos, jei valstyb?s ?mon?, kuriai skirta priemon?, gal?jo gauti t? pa?i? naud? kaip ir ta, kuri jai suteikiama valstyb?s ištekliais, esant aplinkyb?ms, kurios atitinka ?prastas rinkos s?lygas, nes toks vertinimas valstyb?s ?mon?ms atliekamas iš principo taikant privataus investuotojo kriterij? (šiuo klausimu žr. 1991 m. kovo 21 d. Sprendimo *Italija prieš Komisij?*, C-303/88, Rink. p. I-1433, 20 punkt?; 2002 m. geguž?s 16 d. Sprendimo *Pranc?zija prieš Komisij?*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 68–70 punktus ir min?to Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. prieš Komisij?* 91 punkt? bei jame nurodyt? teism? praktik?).

79 Konkre?iai kalbant, iš teism? praktikos matyti, kad vertinant klausim?, ar ta pati priemon? ?prastomis rinkos s?lygomis b?t? taikoma privataus investuotojo, esan?io kaip galima panašesn?je ? valstyb?s situacijoje, reikia atsižvelgti tik ? naud? ir pareigas, susijusias su pastarosios, kaip akcinink?s, pad?timi, išskyrus naud? ir pareigas, susijusias su jos, kaip viešosios valdžios subjekto, ?galiojimais (šiuo klausimu žr. 1986 m. liepos 10 d. sprendim? *Belgija prieš Komisij?*, 234/84, Rink. p. 2263, 14 punkt? ir *Belgija prieš Komisij?*, 40/85, Rink. p. 2321, 13 punkt?; taip pat 1994 m. rugs?jo 14 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisij?*, C-278/92–C-280/92, Rink. p. I-4103, 22 punkt? ir 2003 m. sausio 28 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisij?*, C-334/99, Rink. p. I-1139, 134 punkt?).

80 Remiantis tuo darytina išvada, kad, viena vertus, valstyb?s akcinink?s ir, antra vertus, valstyb?s, veikian?ios kaip viešosios valdžios subjektas, vaidmenys turi b?ti atskirti, kaip teisingai tvirtina Komisija, *Autorité de surveillance AELE* bei *Iberdrola* ir kaip nusprend? Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 223?228 punktuose.

81 Tod?l privataus investuotojo kriterijaus taikymas galiausiai priklauso nuo to, ar atitinkama valstyb? nar?, veikdama kaip akcinink?, bet ne kaip viešosios valdžios subjektas, suteikia ekonomin? naud? jai priklausan?iai ?monei.

82 Remiantis tuo darytina išvada, kad jei vykstant administracinei proced?rai valstyb? nar? nurodo min?t? kriterij?, esant abejoni?, ji privalo nedviprasmiškai ir remdamasi objektyvia bei patikrinama informacija ?rodyti, kad priemon?s ?m?si veikdama kaip akcinink?.

83 Iš šios informacijos turi aiškiai matytis, kad atitinkama valstyb? nar? prieš suteikiant ekonomin? naud? ar tuo pa?iu metu (šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo *Pranc?zija prieš Komisij?* 71 ir 72 punktus) pri?m? sprendim? veiksmingai ?gyvendinta priemone investuoti ? valstyb?s kontroliuojam? ?mon?.

84 Šiuo aspektu, be kita ko, gali b?ti reikalaujama informacijos, iš kurios paaišk?t?, kad šis sprendimas grindžiamas ekonominiais vertinimais, kurie šios bylos aplinkyb?mis b?t? panaš?s ? racionalaus privataus investuotojo, esan?io kaip galima panašesn?je ? min?tos valstyb?s nar?s pad?tyje, vertinimus prieš atliekant min?t? investicij?, siekiant nustatyti tokios investicijos pelningum? ateityje.

85 Ta?iau ekonomini? vertinim?, atlikt? po min?tos naudos suteikimo, retrospektyvus

atitinkamos valstybės narės investicijos faktinio pelningumo konstatavimo ar vėlesni pateisinim? dėl faktiškai atlikt? veiksm? nepakanka siekiant nustatyti, kad ši valstyb? nar? prieš šios naudos suteikim? ar tuo pačiu metu priimt? tok? sprendim? veikdama kaip akcinink? (šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo *Pranc?zija prieš Komisij? 71 ir 72 punktus*).

86 Jei atitinkama valstyb? nar? pateikia Komisijai reikalaujam? informacij?, ši privalo atlikti bendr? vertinim? atsižvelgdama, be atitinkamos valstybės narės pateiktos informacijos, ? bet kokias kitas šiuo atveju reikšmingas aplinkybes, jai leidžian?ias nustatyti, ar nagrin?jam? priemon? l?m? min?tos valstybės narės akcinink?s, ar viešosios valdžios subjekto statusas. Šiuo aspektu ypa? gali b?ti reikšmingi, kaip nusprend? ir Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 229 punkte, šios priemon?s pob?dis ir objektas, jos kontekstas, taip pat siekiamas tikslas ir šiai priemonei taikomos taisykl?s.

87 Tod?l esant šios bylos aplinkyb?ms Bendrasis Teismas teisingai nusprend?, kad ? Pranc?zijos valstybės siekiam? tiksl? gal?jo b?ti atsižvelgta taikant bendr? vertinim? siekiant nustatyti, ar min?ta valstyb? veik? kaip akcinink?, tod?l ar šiuo atveju buvo taikytinas privataus investuotojo kriterijus.

88 D?l klausimo, ar šiuo atveju galima buvo netaikyti privataus investuotojo kriterijaus remiantis vien Pranc?zijos valstybės naudot? priemoni? mokestiniu pob?džiu, reikia priminti, kad EB 87 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog valstybės narės arba iš jos ištekli? bet kokia forma suteikta pagalba, kuri d?l savo poveikio iškreipia konkurencij? ar gali j? iškreipti, yra nesuderinama su bendr?ja rinka (žr. min?to 2000 m. rugs?jo 19 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisij? 25 punkt? ir jame nurodyt? teism? praktik?*).

89 Be to, šio sprendimo 78 punkte buvo nurodyta, kad privataus investuotojo kriterijaus taikymu siekiama nustatyti, ar ekonomin? nauda, nepaisant jos formos, suteikta iš valstybės ištekli? valstybės ?monei, d?l jos poveikio iškreipia ar gali iškreipti konkurencij? ir daryti ?tak? valstybi? nari? tarpusavio prekybai.

90 Tod?l šia nuostata ir šiuo kriterijumi siekiama užkirsti keli? tam, kad panaudojant valstybės išteklius juos gavusi valstybės ?mon? neb?t? palankesn?je finansin?je pad?tyje nei jos konkurent?s (šiuo klausimu žr. 1994 m. kovo 15 d. Sprendimo *Banco Exterior de España, C-387/92*, Rink. p. I-877, 14 punkt? ir min?to 1999 m. geguž?s 19 d. Sprendimo *Italija prieš Komisij? 16 punkt?*).

91 Pagalb? gavusios valstybės ?mon?s pad?t? lemia ne šios naudos suteikimo forma, nepaisant jos pob?džio, bet dydis, kur? ji galiausiai gauna. Tod?l Bendrasis Teismas nepadar? teis?s klaidos, kai savo analiz?je vis? d?mes? skyr? galimybei taikyti privataus investuotojo kriterij? EDF finansinei pad?iai pagerinti, kai siekiama atverti elektros rink? konkurencijai ir nagrin?jamos priemon?s poveikiui konkurencijai, bet ne Pranc?zijos valstybės naudot? priemoni? mokestiniam pob?džiui.

92 Tod?l iš viso to, kas išd?styta, darytina išvada, kad, atsižvelgiant ? EB 87 straipsnio 1 dalimi siekiamus tikslus ir ? privataus investuotojo kriterij?, ekonomin? nauda, net ir suteikta mokestinio pob?džio priemon?mis, turi b?ti vertinama, be kita ko, atsižvelgiant ? privataus investuotojo kriterij?, jei atlikus atitinkamu atveju b?tin? bendr? vertinim?, paaišk?ja, kad vis d?lto atitinkama valstyb? nar?, nepaisant toki? viešajai valdžiai priskirtin? priemoni?, min?t? naud? suteik? veikdama kaip jai priklausan?ios ?mon?s akcinink?.

93 Remiantis tuo darytina išvada, kad skundžiamo sprendimo 250 punkte Bendrojo Teismo pateiktas argumentas, jog Komisijos pareiga patikrinti, ar valstyb? kapital? ?neš? normalias rinkos s?lygas atitinkan?iomis aplinkyb?mis, išlieka nepriklausomai nuo to, kokia forma valstyb? ?neš?

kapital?, n?ra teisiškai klaidingas.

94 Kalbant apie Komisijos, *Autorité de surveillance AELE* ir *Iberdrola* argument?, kad privatus investuotojas panašiomis s?lygomis neb?t? gal?j?s realizuoti tokios investicijos, koki? atliko Pranc?zijos valstyb?, nes jis prival?t? mok?ti mokes? ir tik valstyb?, kaip mokes?i? valdžios subjektas, gal?t? disponuoti š? mokes? atitinkan?iomis sumomis, reikia pažym?ti, viena vertus, kad, atsižvelgiant ? nagrin?jam? apskaitos operacij?, EDF pad?tyje esanti privati ?mon?, bet ne jos akcininkas, prival?t? mok?ti min?t? mokes?.

95 Tod?l šiuo atveju privataus investuotojo kriterijaus taikymas leist? nustatyti, ar privatus akcininkas panašiomis s?lygomis ? ?mon?, esan?i? panašioje ? EDF pad?tyje, b?t? ?neš?s mokes?io dyd? atitinkan?i? sum?.

96 Kita vertus, kaip nurod? Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 275 ir 276 punktuose, galimas skirtumas tarp priva?iam investuotojui ir investuojan?iai valstybei tenkan?i? išlaid? nedraudžia taikyti privataus investuotojo kriterijaus. Iš ties? šis kriterijus leidžia tiksliai nustatyti, be kita ko, tokio skirtumo buvim? ir ? tai atsižvelgti vertinant klausim?, ar šiuo kriterijumi nustatytos s?lygos buvo ?vykdytos.

97 Remiantis tuo darytina išvada, kad, priešingai, nei tvirtina Komisija, *Autorité de surveillance AELE* ir *Iberdrola*, Bendrojo Teismo atlikta analize nebuvo pažeistas valstyb?s ir priva?i? ?moni? vienodas vertinimas, nebuvo iškreipta konkurencija ir neprieštarauta privataus investuotojo kriterijaus taikymu siekiamam tikslui.

98 Tod?l nuspr?sdamas, kad privataus investuotojo kriterijus gali b?ti taikomas net ir tuo atveju, kai buvo naudotos mokesstinio pob?džio priemon?s, Bendrasis Teismas nepadar? teis?s klaidos.

99 Reikia pridurti, kad skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas iš anksto nenusprend? nei d?l min?to kriterijaus taikymo šiuo atveju, nei, kaip tai pažym?ta šio sprendimo 283 punkte, d?l galimo šio kriterijaus taikymo pasekmi?.

100 Konkre?iai kalbant, apsiribodamas tik patikrinimu, ar privataus investuotojo kriterijaus netaikymas galimas remiantis Pranc?zijos valstyb?s naudot? mokescini? priemoni? pob?džiu, Bendrasis Teismas visiškai nesir?m? poži?riu, kuris leist? valstyb?ms nar?ms taikant š? kriterij? atsižvelgti ? su j?, kaip viešosios valdžios subjekt?, statusu susijusi? naud? ir pareigas ar subjektyvias aplinkybes ir klausimus, kuriais galima manipuliuoti.

101 D?l klausimo, ar šiuo atveju buvo b?tina nustatyti referencin? investuotoj?, reikia pažym?ti, kad teism? praktika, kuria šiuo aspektu remiasi Komisija, *Autorité de surveillance AELE* ir *Iberdrola*, susijusi su situacija, kai n?ra joki? galimybi? valstyb?s ?mon?s pad?ties palyginti su priva?ios uždaramo sektoriuje neveikian?ios ?mon?s pad?timi (šiuo klausimu žr. 2003 m. liepos 3 d. Sprendimo *Chronopost ir kt. prieš Ufex ir kt.*, C-83/01 P, C-93/01 P ir C-94/01 P, Rink. p. I-6993, 38 punkt?).

102 Ta?iau Komisija, *Autorité de surveillance AELE* ir *Iberdrola* netvirtina, kad ne?manoma palyginti EDF pad?ties su tokiaame veiklos sektoriuje, kaip antai EDF, veikian?ios priva?ios ?mon?s pad?timi. Be to, iš tos pa?ios teism? praktikos matyti, kad d?l tokio palyginimo reikia atlikti vertinim? remiantis prieinama objektyvia ir patikrinama informacija.

103 Be to, priešingai, nei tvirtina Komisija ir *Autorité de surveillance AELE*, privataus investuotojo kriterijus n?ra išimtis, kuri taikoma tik valstyb?s nar?s prašymu, jei yra visi valstyb?s pagalbos, nesuderinamos su bendr?ja rinka, elementai, nurodyti EB 87 straipsnio 1 dalyje. Iš ties? iš šio sprendimo 78 punkto matyti, kad šis kriterijus, jei taikomas, yra viena iš aplinkybi?, ? kurias

privalo atsižvelgti Komisija, siekdama nustatyti tokios pagalbos buvimą.

104 Todėl, jei paaiškėtų, kad privataus investuotojo kriterijus galėtų būti taikomas, Komisija privalėtų paprašyti atitinkamos valstybės narės jai pateikti visą reikšmingą informaciją, kuri jai leistų patikrinti, ar šio kriterijaus taikymo sąlygos yra vykdytos; ji gali atsisakyti nagrinėti tokią informaciją tik jei pateikti rodymai buvo nustatyti po sprendimo atlikti nagrinėjimą investicijų priėmimo.

105 Iš tiesų šio sprendimo 83-85 punktuose jau buvo nurodyta, kad siekiant taikyti privataus investuotojo kriterijų svarbios tik turima informacija ir numatomos aplinkybės sprendimo investuoti priėmimo momentu. Tai yra būtenti atvejais, kaip antai nagrinėjamas, kai Komisija valstybės pagalbos buvimą nagrinėja atsižvelgdama į investicijas, apie kurias jai nebuvo pranešta ir kurias atitinkama valstybė narė jau buvo atlikusi jos vykdomo nagrinėjimo momentu.

106 Atsižvelgiant į prieš tai išdėstytas aplinkybes, reikia atmesti antrąjį apeliacinio skundo pagrindą.

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su faktinių aplinkybių išskraipymu

107 Komisija iš esmės mano, kad Bendrasis Teismas iškreipė rodymus, kai nusprendė, kad ginijama priemone Prancūzijos Respublika mokestinę reikalavimus traukė kapitalą. Komisijos teigimu, Prancūzijos Respublika šia priemone atleido EDF nuo pelno mokesčio. Tačiau Komisija tvirtina, kad atleidimo nuo mokesčių atveju privataus investuotojo kriterijus nėra tinkamas.

108 Tačiau vertinant antrąjį apeliacinio skundo pagrindą buvo konstatuota, kad jei valstybė narė suteikia ekonominę naudą jai priklausančiai ūkinei, taikyti priemonių tokios naudos suteikimo tikslais mokestinis pobūdis negali iš karto pašalinti privataus investuotojo kriterijaus taikymo. Remiantis tuo darytina išvada *a fortiori*, kad konkreti atitinkamos valstybės narės pasirinkta priemonė neturi reikšmės vertinant minėto kriterijaus taikymą.

109 Esant tokioms sąlygoms, net jei būtų nustatyta, kad Bendrasis Teismas tariamai iškreipė faktines aplinkybes, tai bet kuriuo atveju neturėtų tokios skundžiamo sprendimo pagrįstumui. Remiantis tuo darytina išvada, kad reikia atmesti pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą kaip nepagrįstą.

110 Atsižvelgiant į visas prieš tai išdėstytas aplinkybes, reikia atmesti apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

111 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikytiną apeliaciniam procesui pagal to paties reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi EDF prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Komisijos ir ši pralaimėjo bylą, ji turi jas padengti.

112 Pagal šio Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipį, taikytiną apeliaciniam procesui pagal šio 118 straipsnį, Prancūzijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

113 Pagal to paties Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalies antrą pastraipį, taikytiną apeliaciniam procesui pagal minėtą 118 straipsnį, *Autorité de surveillance AELE* padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

114 To paties Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalies trečiojoje pastraipoje, taikytinoje apeliaciniam procesui pagal tą patį 118 straipsnį, numatyta, kad Teisingumo Teismas gali

nuspręsti, jog ? byl? ?stojusi šalis padengia savo bylin?jimosi išlaidas. Ši? nuostat? reikia taikyti *Iberdrola*.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacin? skund?.**
2. **Priteisti iš Europos Komisijos bylin?jimosi išlaidas.**
3. ***Autorité de surveillance AELE*, Pranc?zijos Respublika ir *Iberdrola SA* padengia savo bylin?jimosi išlaidas.**

Parašai.

* Proceso kalba: pranc?z?.